

М.С. КОСЕНКО,
аспірант
(Академія адвокатури України)
(Науковий керівник доцент А.М. Бірюкова)

ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНИХ ОРГАНІВ АДВОКАТУРИ

Ключові слова: адвокатура, права і свободи людини, правовий статус КДКА, адвокатське самоврядування.

Загальним кодексом правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства задекларовано один з основних принципів діяльності адвокатури: «Завдання, що виконуються адвокатом у процесі професійної діяльності, вимагають його абсолютної незалежності і відсутності будь-якого впливу на нього, пов'язаного, в першу чергу, з його особистою заінтересованістю або тиском зовні» [18, 303]. Відповідно до п. 1.1. Преамбули професійних правил адвокатів Європейського Союзу адвокатура розглядається як вільний, незалежний, цілісний професійний стан [14, 22].

Як відомо, адвокатура України перебуває на етапі її становлення та реформування. Підґрунтям зазначеного процесу повинно стати створення єдиної концепції, основаної на міжнародному досвіді, та прийняття нового закону для вирішення практичних та теоретичних проблем у сфері адвокатської діяльності.

Належної уваги потребує дотримання положення про роль адвокатів, прийняте VIII Конгресом ООН у серпні 1990 р., яке наголошує, що «дисциплінарне провадження проти адвоката повинно здійснюватись безсторонніми дисциплінарними

комітетами, створеними адвокатурою ...» [13]. На думку фахівців у сфері юриспруденції, цей документ є еталоном для всіх національних систем адвокатури, який забезпечує їх відповідність світовим стандартам, світовому рівню організації і діяльності цього важливого інституту захисту основних прав і свобод [23, 61].

Відповідно до чинного законодавства України для вирішення питань про дисциплінарну відповідальність адвокатів діють кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури (далі – КДКА) та Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України (далі – ВККА) [15].

Так, до складу ВККА входять по одному представнику від кожної КДКА, Верховного Суду України, Міністерства юстиції України, Спілки адвокатів України. При цьому формування ВККА при Кабінеті Міністрів України здійснюється шляхом делегування представників від КДКА, які обираються таємним голосуванням на альтернативній основі при вільному висуненні кандидатів з членів КДКА; обрання Пленумом Верховного Суду України представника від Верховного Суду України; обрання представника

від Спілки адвокатів України правлінням цієї Спілки; призначення представника від Міністерства юстиції України Міністром юстиції України [16].

Формування КДКА та організаційне забезпечення їх діяльності здійснюється відповідними радами. КДКА складається з двох палат – атестаційної та дисциплінарної. Атестаційна палата КДКА створюється у складі 11 членів до якої входять 4 адвокати, 4 судді, по одному представнику відповідно від Ради міністрів АРК, обласної, Київської та Севастопольської міської ради, Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в АРК, обласного, Київського та Севастопольського міського управління юстиції, відділення Спілки адвокатів України. Дисциплінарна палата КДКА утворюється у складі 9 членів, до якої входять 5 адвокатів, 2 судді, по одному представнику відповідно від Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в АРК, обласного, Київського та Севастопольського міського управління юстиції, відділення Спілки адвокатів України [17].

Запровадивши державний контроль через механізм утворення дисциплінарних органів адвокатури, законодавець не взяв до уваги, що така організаційно-правова форма не відповідає основним міжнародним принципам адвокатського самоврядування.

Суттєвий вплив на розуміння місця дисциплінарних органів адвокатури в сучасному суспільстві відіграє новітнє нормативне регулювання вказаного питання у законодавстві таких держав, як Білорусь, Польща та Литва.

Прийнятий 15 червня 1993 р. Верховною Радою Республіки Білорусь Закон «Про адвокатуру» закріпив положення, відповідно до якого адвокатура являє собою незалежний правовий інститут, покликаний у відповідності з Конституцією Республіки Білорусь здійснювати професійну правозахисну діяльність [4]. Органам адвокатського самоврядування Республіки Білорусь надано особливого значення.

Так, здійснення адвокатської діяльності в Республіці Білорусь можливе лише за умови вступу в члени колегії адвокатів та підлягає обов'язковому ліцензуванню. Здійснення адвокатської діяльності у складі юридичних консультацій або в інших організаційних формах можливе згідно з рішенням відповідної колегії адвокатів та в порядку, встановленому цією колегією, а також за умови забезпечення функцій, покладених законодавством на колегії адвокатів (їх юридичні консультації).

Порядок внутрішньої організації діяльності колегій адвокатів, їх структура, статус керівних органів та інші питання, які стосуються діяльності колегії, установлюються їх уставами, якщо інше не передбачено актами законодавства.

В Республіці Білорусь утворено такі колегії адвокатів, як обласні, Мінська міська та Спеціалізована Білоруська колегія адвокатів, яких об'єднує Республіканська колегія адвокатів.

Спеціалізована Білоруська колегія адвокатів за статусом прирівнюється до обласних колегій адвокатів та об'єднує фізичних осіб, які здійснюють адвокатську діяльність та надають кваліфіковану юридичну допомогу фізичним та юридичним особам Республіки Білорусь за кордоном, іноземним фізичним та юридичним особам, а також особам без громадянства на території Республіки Білорусь при здійсненні захисту їх прав, свобод та законних інтересів, включаючи розшук спадкоємців на території Республіки Білорусь.

Вищим органом колегії адвокатів є загальні збори (конференція) членів колегії, а її виконавчим органом – Президіум колегії.

За вчинення дій, які суперечать Закону Республіки Білорусь «Про адвокатуру» та нормам професійної етики, адвокати притягаються до дисциплінарної відповідальності.

Скарги на дії адвокатів розглядаються Кваліфікаційною комісією з питань адвокатської діяльності в Республіці Білорусь, обласними, Мінською міською колегіями

адвокатів та Спеціалізованою Білоруською колегією адвокатів в межах їх компетенції, Міністерством юстиції Республіки Білорусь. Порушення дисциплінарного провадження щодо адвоката здійснюється органами адвокатського самоврядування на підставі подання будь-якого з зазначених органів або скарги заінтересованої особи на дії адвоката. При цьому Кваліфікаційна комісія з питань адвокатської діяльності в Республіці Білорусь наділена лише повноваженнями щодо вирішення питань, пов'язаних з ліцензуванням адвокатської діяльності.

До дисциплінарних стягнень, які можуть бути застосовані до адвоката належать: осуд, догана, сувора догана та виключення з адвокатури, що супроводжується анулюванням ліцензії. Якщо адвокат протягом року з дня застосування дисциплінарного стягнення не здійснить нового проступку, він вважається таким, що не підлягав дисциплінарній відповідальності. На підставі клопотання заінтересованої сторони орган, який порушив дисциплінарне провадження, може достроково зняти дисциплінарне стягнення, але не раніше ніж через шість місяців. Накладені стягнення можуть бути оскаржені адвокатом в судовому порядку в місячний строк з моменту застосування стягнення.

Таким чином, можна погодитись з тим, що засади організації діяльності дисциплінарних органів адвокатури Республіки Білорусь відповідають міжнародним принципам адвокатського самоврядування та можуть стати прикладом для формування аналогічних за змістом повноважень органів адвокатури України.

Важливе значення для розвитку в Україні незалежної адвокатури та її дисциплінарних органів, діяльність яких відповідала б міжнародним стандартам, має досвід регулювання діяльності цих органів і у Республіці Польща. Так, з метою посилення ролі адвокатури в забезпеченні її незалежності при виконанні професійних обов'язків, в розширенні та поглибленні

професійного самоврядування, обмеженні нагляду з боку державних органів Сеймом республіки 26 травня 1982 р. прийнято Закон «Про адвокатуру» [5].

Вказаний вище закон започаткував незалежну систему органів адвокатури, до якої належить: Всепольський з'їзд адвокатури (вищий орган адвокатського самоврядування); Головна адвокатська рада; Вищий дисциплінарний суд (вищий орган дисциплінарної юрисдикції адвокатів); Вища ревізійна комісія (орган, що здійснює контроль фінансової та господарської діяльності Головної адвокатської ради).

На мою думку, позитивною рисою для формування адвокатури Польщі є закріплення на законодавчому рівні положення, яке передбачає, що членом в органах адвокатури може бути тільки адвокат.

Таким чином, адвокатура Польщі організована на засадах професійного самоврядування, до основних завдань якого належить здійснення нагляду за додержанням законодавства, що стосується діяльності адвокатів, а також встановлення і впровадження правил професійної етики та турбота про їх додержання.

До дисциплінарних органів адвокатури Польщі належать дисциплінарний суд палати адвокатів та Вищий дисциплінарний суд.

Дисциплінарний суд є органом палати адвокатів та приймає рішення у дисциплінарних справах щодо членів даної палати. До його складу входять президент, віцепрезидент, від шести до двадцяти трьох членів і трьох заступників членів. Палату адвокатів складають адвокати та помічники адвокатів, які здійснюють діяльність на території округу палати, юрисдикцію якої визначає Головна Адвокатська Рада, виходячи, передусім, з територіального розподілу судової адміністрації.

Вищий дисциплінарний суд, як суд другої інстанції, у складі трьох суддів переглядає справи, розглянуті в першій інстанції дисциплінарними судами палат адвокатів. Дисциплінарні справи щодо чле-

нів Головної адвокатської ради і окружних адвокатських рад як суд першої інстанції розглядає Вищий дисциплінарний суд. Зазначений вищий дисциплінарний орган складається з двадцяти трьох членів і трьох заступників членів, які обирають одного або двох віце-президентів. Свої рішення дисциплінарний суд виносить у складі трьох суддів.

Адвокати та помічники адвокатів притягуються до дисциплінарної відповідальності за поведінку, що суперечить закону, етичним засадам і гідності професії або порушення своїх професійних обов'язків.

На адвоката чи помічника адвоката можуть бути накладені наступні дисциплінарних стягнення: попередження, догана, штраф, зупинення професійної діяльності на період від трьох місяців до п'яти років, виключення з адвокатури. Разом з тим, закон передбачає додаткові стягнення, які можуть бути накладені разом з основними. Так, у разі накладення догани і штрафу адвокат втрачає право бути обраним до органів адвокатури протягом трьох років з дати вступу в силу рішення, а додатковим дисциплінарним заходом виховного характеру у цьому випадку може бути заборона патронату на строк від одного до п'яти років. У випадку застосування до адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення професійної діяльності, додатковим стягненням може бути заборона здійснення патронату в термін від двох до десяти років.

Найсуровішим дисциплінарним стягненням є виключення з адвокатури, яке передбачає виключення зі списку адвокатів без права претендувати на повернення.

Цікавим, на мій погляд, є засіб виховного впливу на адвоката, який полягає у прийнятті рішення дисциплінарним судом палати адвокатів щодо оприлюднення громадськості про дисциплінарний проступок шляхом його публікації в часописі, який видається органом адвокатури.

На члена палати адвокатів також може бути накладене стягнення у вигляді попе-

редження, зроблене деканом адвокатської ради, яке член палати має право оскаржити у дисциплінарному суді, котрий вирішує ці справи як друга і, разом з тим, остання інстанція.

У випадку накладення дисциплінарного стягнення, в особистій справі адвоката робиться відповідна відмітка, яка вилучається по закінченню визначеного законом терміну з дня набрання чинності рішення про дисциплінарне стягнення. Відмітка про дисциплінарне стягнення у вигляді виключення з адвокатури не підлягає вилученню з матеріалів особової справи.

Незважаючи на досить широке коло повноважень органів адвокатського самоврядування, законодавство Польщі наділяє Міністра юстиції правом на опротестування до Верховного суду рішень Всеполського з'їзду адвокатів і Головної адвокатської ради у випадках неправомірності їх дій; звернення до них з поданням про винесені рішення з конкретних питань; видання правил про порядок дисциплінарного провадження щодо адвокатів чи помічників; порушення дисциплінарного провадження щодо них; тимчасове відсторонення адвоката чи стажиста від виконання професійних обов'язків; винесення протесту в порядку надзвичайної ревізії на дисциплінарні рішення, які набрали чинності. Також Міністр юстиції та уповноважені ним особи, на кожному етапі судочинства мають право перевіряти записи і запитувати інформацію про результати дисциплінарного провадження, а також отримувати остаточні рішення разом з матеріалами справи.

Разом з тим, Головна адвокатська рада зобов'язана щорічно подавати Державній раді звіт про діяльність адвокатури та інформацію проблемного характеру, що є своєрідним наглядом держави за адвокатурою. Однак організаційно-правова форма діяльності дисциплінарних органів адвокатури Республіки Польща, на відміну від цих органів в Україні, все ж таки залишається більш наближеною до міжнародних засад адвокатського самоврядування.

Організація діяльності адвокатури у Литовській Республіці регулюється Законом «Про адвокатуру», прийнятим Верховною Радою Литовської Республіки 18 березня 2004 р. Закріпивши серед основних принципів свободу і самостійність адвокатської діяльності, закон передбачає, що найвищим органом адвокатського самоврядування є загальні збори адвокатів. Діяльність адвокатів здійснюється шляхом обов'язкового членства у Литовській асоціації адвокатів, яка складається з наступних органів: загальні збори адвокатів, рада адвокатів Литви, Суд честі адвокатів, ревізійна комісія.

Рада адвокатів Литви є керівним органом та обирається терміном на три роки з числа адвокатів, які мають 8 років відповідного стажу. До повноважень ради адвокатів Литви та Міністра юстиції належать прийняття рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката. Процедура розгляду дисциплінарної справи встановлюється Литовською асоціацією адвокатів.

Дисциплінарні справи розглядаються Судом честі адвокатів з 5 членів, троє з яких обираються загальними зборами адвокатів, а два призначаються Міністром юстиції. Стаж адвокатської діяльності членів вказаного органу повинен становити не менше восьми років.

За порушення вимог закону «Про адвокатуру», литовського кодексу честі адвокатів, а також професійної поведінки до адвокатів можуть бути застосовані наступні дисциплінарні стягнення: осуд, догана, громадська догана, визнання недійсним рішення Литовської асоціації адвокатів про визнання особи адвокатом. Рішення про накладення дисциплінарного стягнення може бути оскаржене адвокатом протягом 30 днів до Вільнюського окружного суду [6].

Підсумовуючи викладене вище, можна зробити висновок, що високого рівня розвитку органів адвокатського самоврядування, які наділені дисциплінарними

повноваженнями, у цих країнах досягнуто завдяки конструктивній співпраці між державою та органами адвокатури щодо імплементації міжнародних принципів у внутрішнє законодавство.

Незважаючи на різноманіття поглядів, серед відомих адвокатів та вчених-правників було висловлено думку, що протягом останніх десяти років основну увагу адвокатської та юридичної спільноти України, політиків та громадських діячів зосереджено на тому, щоб зрозуміти, яку адвокатуру ми хочемо побудувати, на основі яких концептуальних положень ця адвокатура повинна функціонувати? Єдиної думки як не було, так і немає... [1, 9].

Я вважаю, що формування дисциплінарних органів повинно здійснюватись шляхом обмеження участі представників різних гілок державної влади у здійсненні дисциплінарних, наглядових повноважень та закріплення цих функцій за органами адвокатського самоврядування, членами якого були б лише адвокати.

Про потребу врегулювання діяльності КДКА висловлюється і А. Федур, який зазначає, що там не повинно бути нікого, крім адвокатів, ні суддів, ні місцевої влади, ні юстиції. Всі зазначені представники приходять туди заради своїх корпоративних інтересів і спотворюють роботу комісії [19, 6]. На думку П. Хотенця, забезпечення діяльності КДКА самою професійною адвокатурою розглядається як необхідна умова її незалежності [21, 5]. Крім того, науковець стверджує, що незалежність адвокатури і адвокатів значною мірою проявляються через незалежність органів, які приймають рішення про прийняття нових членів та дисциплінарних органів, оскільки вони вочевидь справляють чи не найбільший вплив на адвокатуру [22, 104]. В одній із своїх праць І.Я. Фойницький висловив думку, що оскільки пряме втручання державної влади у внутрішнє життя адвокатури загрожує її незалежності і не може бути проконтрольоване у всіх її проявах, адвокатура має бути визнана особли-

вою громадською одиницею при судових місцях, але не в складі їх, а як така, що має право автономії з питань внутрішнього життя і дисциплінарної влади щодо своїх членів [20, 247].

Про необхідність негайного і корінного реформування адвокатури, наголошує Л. Лазебний. Однак, з його слів, ситуація складається так, що проблемами адвокатури ніхто, крім адвокатів, не цікавиться й не опікується, і вони виглядають суто внутрішньоінституційними. Але насправді держава взяла на себе зобов'язання перед Європою і всім цивілізованим світом реформувати адвокатуру і перетворити її на дієвий інструмент захисту прав людини та незалежний суспільний інститут [11, 3]. Держава покликана не контролювати та не здійснювати нагляд за діяльністю адвокатури, як це було в радянські часи, а забезпечувати гарантії її незалежності [3, 8]. На відміну від міжнародного досвіду діяльності дисциплінарних органів адвокатури таких держав, як Білорусь, Польща та Литва, на жаль, діяльність цих органів в Україні не обходиться без активного втручання держави у процеси формування високопрофесійної, компетентної та незалежної адвокатури.

На сьогодні до Верховної Ради України продовжують надходити законопроекти з метою реформування інституту адвокатури [7; 8]. На моє переконання, найбільш досконало визначені організаційно-правові засади діяльності КДКА у законопроекті «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру» від 14 квітня 2009 р. № 4353. Зокрема, авторами запропоновано новий концептуальний підхід, який базується на формуванні КДКА з числа

адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше семи років [9]. Крім того, пропозицію щодо формування КДКА з числа адвокатів підтримало 67 % серед 1000 опитуваних за підсумками анкетування адвокатів, проведеного у регіонах [12, 13].

Однак, користуючись відсутністю чіткого закріплення правового статусу дисциплінарних органів адвокатури, запропоновані адвокатською спільнотою проекти нормативно-правових актів нівелюються законодавчим органом України, що призводить до гальмування процесу реформування адвокатури в цілому.

Як зазначає Т.В. Варфоломеєва, неодноразово обговорені адвокатами у різний спосіб концептуальні засади розвитку адвокатури, пропозиції стосовно необхідності термінових заходів щодо покращення стану адвокатури, не привертають увагу державних мужів, з декількох причин. Адвокатура в демократичному суспільстві функціонує як незалежна інституція, тобто не підпорядкована державі, забезпечена від будь-якого стороннього втручання. Незалежність адвокатури є одним з головних принципів адвокатської діяльності. Отже, повинні не тільки існувати надійні механізми забезпечення цього принципу, а й беззастережне його дотримання [2, 7].

Оцінюючи стан реформування адвокатури, М. Коваль слушно зауважив, що на сучасному етапі розвитку держави, ні законодавча, ні виконавча, ані судова влада не виявляють зацікавленості в забезпеченні існування сильної та незалежної адвокатури в Україні, можливо тому, що за своїм статусом адвокатура не належить до жодної з гілок державної влади [10, 19].

Список літератури:

1. Актуальные вопросы реформирования и укрепления адвокатуры в странах Центральной Азии и Кавказа: анализ ситуации и развитие потенциала // Адвокат. – 2010. – № 3.

2. Варфоломеєва Т.В. Проблеми української адвокатури / Т.В. Варфоломеєва // Адвокат. – 2009. – № 10.

3. *Грудцына Л.Ю.* Государственное обеспечение гарантий независимости, самоуправления и финансирования адвокатской деятельности / Л.Ю. Грудцына // Адвокат. – М., 2009. – № 7.
4. Закон «Про адвокатуру» прийнятий Верховною Радою Республіки Білорусь 15 червня 1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arc.pravoby.info/document/part5/aktf5950.htm>
5. Закон «Про адвокатуру», прийнятий Сеймом республіки Польща 26 травня 1982 р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://isap.sejm.gov.pl/SearchServlet>
6. Закон Литовської Республіки «Про адвокатуру», прийнятий Верховною Радою Литовської Республіки 18 березня 2004 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpraieska.showdoc_e?p_id=300297&p_query=advocate&p_tr2=2
7. Законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру» від 6 травня 2009 р. № 4353-1, поданий народними депутатами України А.В. Портновим, С.В. Олійником, В.П. Пилипенком [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=35165
8. Законопроект «Про адвокатуру» від 25 грудня 2008 року № 1430, поданий народними депутатами України Ю.Р. Мірошніченком, Ю.А. Кармазіним, Д.О. Шенцевим [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=31490
9. Законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру» від 14 квітня 2009 р. № 4353, поданий народними депутатами України С.В. Власенком, І.Г. Бережною [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=35003
10. *Коваль М.* Державна влада та адвокатура в Україні / М. Коваль // Юридична газета. – 2006. – № 6(66).
11. *Лазебний Л.* Не дозволимо приватизувати адвокатуру / Л. Лазебний // Адвокат. – 2009. – № 8.
12. Наша спілка // Інформаційний бюлетень САУ. – 2009. – № 1(3) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cau.org.ua/statica/pdf/NashaSpilka3_2009-1.pdf
13. Основні положення про роль адвокатів прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – К.: Юрінком, 2000. – № 1.
14. Профессиональные правила адвокатуры ЕС с изменениями, принятыми Общим собранием Совета адвокатуры Европейского сообщества 28 ноября 1998 года в Лионе: [пер. с нем.]. – Бонн: Германский фонд международного правового сотрудничества, 2005.
15. Про адвокатуру. Закон України від 19 грудня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 9. – Ст. 62.
16. Положення про Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури. Указ Президента України від 5 травня 1993 року // Урядовий кур'єр. – 1993. – № 66.
17. Положення про Кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури. Указ Президента України від 5 травня 1993 року // Урядовий кур'єр. – 1993. – № 66.
18. *Святоцький О.Д.* Адвокатура: історія і сучасність. / О.Д. Святоцький, В.В. Медведчук. – К.: Ін Юре, 1997.
19. *Федур А.* Чутки про реформу адвокатури сильно перебільшені / А. Федур // Адвокат. – 2009. – № 1.
20. *Фойницький І.Я.* Курс уголовного судопроизводства. В учебном пособии: Адвокат в уголовном процессе / И.Я. Фойницький ; [под ред. П.А. Лупинской]. – М.: 1997.
21. *Хотенець П.В.* Правовий статус адвоката в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10. – Харків, 2002.

22. Хотенець П.В. Правовий статус адвоката в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10. – Харків, 2002.

23. Шкарупа В.К. Адвокатура України / В.К. Шкарупа, О.В. Філонов, А.М. Титов, Ю.Я. Кінаш ; [під ред. В.К. Шкарупи]. – 2-ге вид., випр. – К.: Знання, 2008.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматриваются теоретические и практические вопросы правового статуса дисциплинарных органов адвокатуры Украины в сравнении с опытом таких государств как Беларусь, Польша и Литва, урегулирование на законодательном уровне принципа независимости дисциплинарных органов, которые осуществляют контроль за деятельностью адвокатуры.

SUMMARY

The article considers of theoretical and practical issues of disciplinary authority of Advocacy Ukraine compared with the experience of the Republic of Belarus, Poland, and Lithuania, settling on the principle of legislative independence of disciplinary authority, which controlling the activities of Advocates.

*Рекомендовано кафедрою
кримінального процесу та криміналістики*

Подано 10.04.2011.